

# Allemaal wijkwerkers

In samenwerking met de werkplaats sociaal domein worden vanaf eind december 2017 in Almere interactieve netwerkbijeenkomsten georganiseerd rondom verschillende thema's in het kader van 'Allemaal wijkwerkers'. De bijeenkomsten vinden plaats in drie heel verschillende wijken van Almere (Almere Haven, Filmwijk en Noorderplassen) en worden georganiseerd op initiatief van het wijkteam. Tijdens deze (thema)bijeenkomsten is er volop gelegenheid om elkaar te informeren, kennis te delen, gebruik te maken van elkaars expertise en (waar mogelijk) samenwerkingen aan te gaan. Professionele partners zien het wijkteam als verbinder in de wijk en hebben veel waardering voor het initiatief. De volgende verslagen en PowerPointpresentatie geven een impressie van de bijeenkomsten.

## Verslag bijeenkomsten allemaal wijkwerkers

In december 2017 zijn in Filmwijk (Almere) door het wijkteam twee bijeenkomsten georganiseerd met professionele partners in de wijk, met als doel een doorontwikkeling van de samenwerking in de wijk. In de Filmwijk weten de professionele partners in de eerste en halve lijn elkaar goed te vinden in de kerngroep (wijkteam, scholen, welzijn, politie en gemeente) en in het HOME-team van het gezondheidscentrum (wijkteam, huisartsen, POH, fysiotherapie, wijkverpleging, apotheek). In beide organen leefde de vraag om een volgende stap te zetten.

### Kerngroep

De kerngroep was vooral gericht op elkaar informeren over activiteiten en ontwikkelingen in de wijk. De volgende stap in de samenwerking werd door de kerngroep leden gezamenlijk geformuleerd. Naar voren kwam de wens te gaan werken met een wijkagenda 2018, waarbij iedere bijeenkomst één of twee thema's, voorbereid door één van de partners, centraal staan. In de december bijeenkomst is onder leiding van Evelien Schipper een agenda voor 2018 opgesteld en tevens is afgesproken om de frequentie van het overleg te verhogen van vier naar vijf bijeenkomsten per jaar. Inmiddels heeft de kerngroep tweemaal een overleg gehad in de nieuwe opzet. Naar voren komt dat er ten eerste meer ruimte is voor thema's die tot voor kort zijdelings aan de orde kwamen en ten tweede wordt zichtbaar welke rol iedere professional heeft

omtrent het thema waardoor betere verbindingen gemaakt kunnen worden in de samenwerking.

### Gezondheidscentrum en wijkteam

Afgelopen twee jaar hebben het wijkteam en het gezondheidscentrum in de Filmwijk op verschillende onderdelen de samenwerking gezocht. De wijkverpleging en POH-GGZ zijn op regelmatige basis aanwezig bij het casuïstiekoverleg van het wijkteam en met de doorverwijzing van patiënten van de huisartsen naar wijkteam is een begin gemaakt. De vraag bij zowel het wijkteam als het gezondheidscentrum is: 'Waar liggen de kansen voor de doorontwikkeling in de samenwerking op het preventieve vlak?' In de december bijeenkomst staat deze vraag centraal en de uitkomst van de brainstorm in kleine groepen is een hele reeks aan onderwerpen (digitalisering, huisvesting, overbelaste mantelzorgers, mobiliteit, depressie, financiën, LVB, etc.) die in de spreekkamer van de huisarts en aan de balie van de apotheker binnenkomen. Huisartsen, fysiotherapie en apotheker weten niet wat ze met deze signalen kunnen doen. Het is niet bekend dat het wijkteam de cliënten hierbij kunnen ondersteunen.

Als vervolg op deze bijeenkomst is in overleg besloten om in het najaar van 2018 een gezamenlijke bijeenkomst te plannen waarbij aan de hand van concrete praktijk voorbeelden verder ingegaan wordt op de dienstverlening van de verschillende disciplines in het wijkteam. Het doel is dat huisartsen, apothekers en fysiotherapeuten sneller en duidelijker signalen herkennen en doorverwijzen naar het wijkteam.

## Netwerkbijeenkomst Preventie en Vroegsignalering in Almere Haven

Datum: Donderdag, 8 februari 2018

Locatie: Het Green Story Café, Kerkgracht 41 Almere Haven

Wijkteam Almere Haven organiseerde op 8 februari jl. i.s.m. Werkplaats Sociaal Domein Windesheim en initiatiefnemers van Sociaal Café Almere Haven een interactieve netwerkbijeenkomst rond het thema 'Preventie en Vroegsignalering'. Meer dan vijftig professionals uit verschillende disciplines die werkzaam zijn in Almere Haven hebben deelgenomen aan deze bijeenkomst. De bijeenkomst was bedoeld om elkaar te informeren, kennis te delen, gebruik te maken van elkaars expertise en te zoeken naar - daar waar mogelijk - kansen voor samenwerking voor preventie en vroegsignalering. Wij zijn blij met zoveel deelnemers; het laat zien dat hier behoefte aan is. Graag willen wij alle deelnemers hartelijk bedanken voor hun aanwezigheid en actieve inbreng!

### Aanleiding

Inwoners van Almere Haven hebben vragen op meerdere leefgebieden zoals armoede & schulden, gezondheid, relatieproblemen, eenzaamheid en wonen & huisvesting. Deze leefgebieden staan niet los van elkaar, zij hebben veel met elkaar te maken. Het oplossen van het ene probleem heeft effect op het andere.

Preventie en het sociaal 'mobiliseren' van een wijk behoort tot een van de hoofdtaken van wijkteams. Zoals andere wijkteams in Almere zoekt wijkteam Almere Haven een evenwicht tussen maatwerk en algemene en preventieve voorzieningen. Het gaat hierbij om kanteling van minder formele naar meer informele ondersteuning, inzet op preventie, versterken van burgerkracht, integrale aanpak en efficiëntere ondersteuning. Wijkteam Almere Haven hoopt in de toekomst door meer gebiedsgericht samen te werken, waar nodig mede ontwikkelen van voorliggende voorzieningen en interventies, te voorkomen dat bewoners aangewezen raken op (zwaardere) vormen van langdurige maatschappelijke ondersteuning.

### Sfeerimpressie & terugkoppeling

Na een kort welkomstwoord van Minke Baumfalk, wijkteammanager Almere Haven werden twee bewoners geïnterviewd door de dagvoorzitter Olaf de Koning, gebiedsmanager Almere Haven.

Het ging hierbij om grijpende praktijkvoorbeelden van preventie en signalering aan de hand van persoonlijke verhalen.

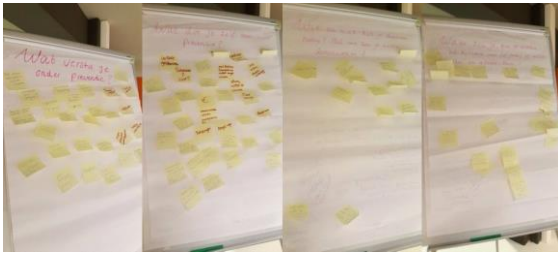


Na deze praktijkverhalen kwam theorie aan bod. Vormen van preventie werd toegelicht door Dr. Lineke Verkooijen, Lector Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg bij Windesheim Flevoland in Almere aan de hand van een PowerPointpresentatie. (zie onder.)



De interactieve sessie was gericht op uitwisseling tussen alle deelnemers en een actieve inbreng van aanwezigen aan de hand van een aantal vragen: Wat verstaat u onder preventief werken? Wat doet u? Wat is er nodig volgens u? Waar zou u het komend jaar op willen inzetten?

Op de foto's hieronder kunt u de resultaten bekijken van de interactieve sessie. Omdat op de beelden niet alles leesbaar is, hebben we gezorgd voor een uitgeschreven versie van deze antwoorden.



### Wat verstaat u onder preventief werken?

- Met elkaar aanpakken, krachten bundelen
- Voorkomen van erger
- Kennis voor de mensen zelf, kennis in het signaleren van een gedrag
- Kennis overdragen
- Functie wijkteam als verbinder
- Proactief (privacy?)
- Leefstijl-preventie is de helft van mijn dagelijkse werk.
- Elkaars talenten benutten en vinden
- Grenzen stellen, regie nemen
- Voorlichten
- Betere ontwikkelingskansen
- Zorgen dat problemen niet groter worden
- Voorkomen van letsel, medicatiefouten, ziekenhuisopnames en ander
- Durf de vragen stellen
- Besparing
- Vroeg eropaf projecten
- Zelfredzaamheid vergroten
- Mensen vinden
- Wijkcultuur 'Wij' gevoel
- Gezondheidsbevordering
- Vanuit kansen en niet vanuit problemen
- Proactief, voorkomen en vroegsignaleren ongemak (Voorlichting medicatie)
- Cultuurverandering
- Eigen Kracht aanspreken
- Verbinder
- Op tijd doorverwijzen
- Voorwaarde voor preventie is samenwerken

### Wat doet u zelf aan preventie?

- Deskundigheidstraining, signaleren & motiverende gespreksvoering (Tactus)
- Financiële educatie, voorlichting, verbinding, campagnes, advies, training
- Tijdens consult preventieve zorg-onderwerp check
- Programma stevig ouderschap
- Vroegsignalering
- Informele hulpverlening-doorverwijzen indien nodig (Humanitas)
- Via ouders, opvoedondersteuning
- Medicatiebewaking, medicatiebeoordeling en Medisch farmaceutische beslisregels (bv. laxans bij opiaten, vitamine D bij ouderen) De verbinding zoeken met andere zorgverleners en/of instellingen
- Doorvragen, Vraag achter de vraag Intakegesprekken, screenen (hoe?)
- Met positieve benadering achter de vraag komen
- Leefstijlmarkt (Oktober)
- Ouderparticipatie
- Zoeken naar verbinding met andere professionals van andere organisaties
- Luisteren naar kinderen, ouders, verzorgers
- Voorlichten, advies voorzieningen, toeslagen, Bewegepret 55+, Valpreventie
- Peuter, kleuter voor verbeteren motorische vaardigheden, ouderparticipatie, bewegen samen met kind
- Projecten GO, i.v.m. obesitas voor gezonde leefstijl
- Versterken kansen voor jongeren (Project In je Hum)
- Beweging voor chronische aandoeningen (COPD, diabetes II, hartfalen), stress te lijf, val preventie, slaap lekker (Fysio de Haak) Langs/bezoek scholen, wijkteams, zorgorganisaties, informatie geven via sociaal media, website (Jeugd sportfonds)
- Dementie en Mantelzorg (cursus ter voorkoming van overbelasting van mantelzorgers)
- Kinderen in beweging krijgen op sport-, cultuur-, zelfontplooiing

## Waar zou u, qua preventie het komende jaar (of jaren) op willen inzetten in Almere Haven?

- Valpreventie aanbod verbreden
- Eigen netwerk organiseren (incl. wederkerigheid)
- Leren keuzes maken, Zelfredzaamheid Vroegsignalering, vroegtijdig doorverwijzen (12-24 jr.)
- Meer zichtbaar op sociaal media
- Jezelf mogen zijn! Iedereen kan iets bieden!
- Educatieondersteuning
- Organisatie overstijgend
- wijkactiviteitenkalender
- Stille armoede opsporen
- Huisbezoeken VVA uitbreiden d.m.v. scholen, peuterspeelzalen, JGGz.
- Taalontwikkeling kinderen
- Meer bekendheid voor Instapje, Opstapje, Opstap
- Herkennen en doorverwijzen Laageletterdheid
- Door meer Eigen Kracht-conferentie
- Kansen voor jongeren vergroten
- Mensen / kinderen betrekken bij hun omgeving
- Versterken jongeren / zelfvertrouwen
- Psychiatrie in de wijk, ondersteuning collega psychiatrische verpleegkundige
- Trainingen voor vrijwilligers om signalen op te pikken en door te zetten naar juiste instanties
- Gezondheid (voorkomen van overgewicht, gezonde leefstijl)
- Zichtbaarder worden (Humanitas)
- In kaart brengen van de ouderen 75 jaar, sociaal zwakke situaties, zorgmijders
- Dementie vroegsignalering
- Connecties met de 'sociale kaart' leggen Verbindend platform (bundelen van wat er is in Haven aan initiatieven)



## Wie en wat heeft u daarvoor nodig? Met wie zou u willen samenwerken?

- Elkaar weet te vinden
- Netwerk! Elkaars contact gegevens
- Overzicht waar kan ik wat halen
- Betere (wijkgericht) sociale kaart
- Doelgroep in kaart brengen, hoe bereikbaar?
- Sociale controle, passie, continuïteit
- Zorg, welzijnswerkers, politie,, woningcorporaties, onderwijs Wij cultuur
- Thema- en doelgroepgericht
- Betere informatievoorziening
- Vrijwilligers
- Netwerkbijeenkomsten zoals deze
- Met praktijkactief projecten starten ter preventie (diverse onderwerpen)
- Succesverhalen, enthousiasme
- Er zijn zoveel mooie initiatieven in Haven, wij zien door de bomen het bos niet meer
- Digitaal portaal zoals in Zaanstad
- Wel voor professionals en vrijwilligers
- No way! Face to Face contact
- Meer doen, anticiperen op behoeften van de bewoners
- Sport en beweegactiviteit



## **Samenvattend:**

Er zijn veel activiteiten en voorzieningen in Almere Haven, maar lang niet iedereen weet waar. Initiatieven kennen elkaars bestaan en aanbod niet of niet voldoende. Een actuele sociaal kaart wordt hierbij genoemd als een van de oplossingen. De vraag hierbij is; hoe zorgen we dat een sociale kaart actueel blijft en wie gaat dat bijhouden?

Om een antwoord te geven op deze vraag zal met de Hogeschool Windesheim en ROC Flevoland gekeken worden of wij in samenwerking met onderwijs, mogelijkheden zien om deze vraag op te pakken. Wij lezen echter in een blog van Erik Jansen (associate lector van het Lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief, Hogeschool Arnhem en Nijmegen) dat de meest actuele sociale kaart niet een lijst is die los van de betrokkenen bestaat, maar een collectief 'weten' in de hoofden van die betrokkenen. Het gaat hierbij om een in het lokale sociale netwerk ingebedde sociale kaart. in plaats van een digitale wegwijzer. Hierbij wordt een verbindende rol weggelegd voor het wijkteam. Vanuit deze verbindende rol heeft wijkteam Almere Haven het voornemen om minimaal één keer per jaar een netwerkbijeenkomst te organiseren voor professionals uit verschillende disciplines die werkzaam zijn in Almere Haven en tijdens de eerstvolgende netwerkbijeenkomst meer de diepte ingaan over het thema: 'Preventie en bestrijding van stille armoede' . Wijkteam Almere Haven zal in overleg met een aantal professionals verder vorm geven aan deze bijeenkomst.

Andere veelvoorkomende thema's zoals kansen voor jongeren en kinderen, samenwerking Jgz & Welzijn, psychiatrie in de wijk, taalontwikkeling & laaggeletterdheid zullen tijdens de Social Café- bijeenkomsten in Almere Haven uitgebreid aan de orde komen.

Wij kijken uit naar onze verdere samenwerking met betrekking tot 'Preventie en Vroegsignalering in Almere Haven' en hopen u weer te zien bij onze eerstvolgende netwerkbijeenkomst.

*Wil je meer weten over deze activiteit? Stuur een mail naar [leernetwerk@windesheimflevoland.nl](mailto:leernetwerk@windesheimflevoland.nl) of stel een vraag via <https://werkplaats sociaaldomein flevoland.nl/contact/>*

**Hieronder volgt de PowerPointpresentatie**

# **'Preventie'**

Door: Dr. Lineke Verkooijen, Lector Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg bij Windesheim Flevoland in Almere.

# Preventie



# Preventie

- Alle initiatieven die anticiperen op risicofactoren of simpel ‘het voorkomen van iets’



# Vormen preventie

- Presentie (3 soorten)
  - Zichtbare presentie
  - Ervaarde presentie
  - Gevoelde presentie
- Preventie (vier indelingen)
  - Doelgroep
  - Fase van ziekte of probleem
  - Type maatregel
  - Methode van uitvoering



# Zichtbare presentie

‘Er zijn’ is dus al een vorm van preventie

Doel: laagdrempeligheid en toegankelijkheid wijkteam benadrukken

Voorbeelden:

- Website
- Informatiefolder
- Wijkgebouw met naambord

# Ervaarde presentie

Doel: de klant ervaart presentie (reactie op actie)

Voorbeelden:

- Face to face contact
- Emailverkeer
- Facebookcontact

# Gevoelde presentie

Doel: de klant voelt een 'beschikbare relatie' die emotionele steun geeft (uitnodiging tot een relatie).

Voorbeelden:

- 24/7-organisatiecultuur
- Compassie en reflectie bij compassie
- Echt in contact willen komen met de hulpvrager

# Preventie - doelgroepgericht

Twee vormen:

- Individu, (armoede of schuldenproblematiek)
- Groep, (ouderen, jongeren)

# Preventie – fase ziekte of probleem

- Primaire - voorkomen van wat nog niet bestaat
- Secundaire – vroege opsporing probleem
- Tertiaire – voorkomen van complicaties of verergering



# Preventie – type maatregel

- Voorkomen probleem (vroegsignalering)
- Bevorderen welzijn (samen wijk opknappen met burgers)
- Beschermen welzijn (voldoende straatlantaarns)

# Preventie – methode van uitvoering

- Inrichting fysieke en sociale omgeving (rookvrije scholen)
- Regelgeving en handhaving (wetten, vergunningen)
- Voorlichting en educatie groepen (algemeen)
- Signaleren en individueel advies geven
- Ondersteunende activiteiten individuen

# Preventie in het sociaal domein

- Financiële invalshoek (voorkomen dat mensen een beroep op betaalde hulpverlening doen)
- Persoonlijke invalshoek (voorkomen van fysieke en emotionele problemen of ongemakken)
- Maatschappelijke invalshoek (vergroten burgerinzet)